

Tervise- ja sotsiaalkaitse reformid (eelnõu) „Eesti 2035“ 15.10 seminari arutelumaterjal

I OSA: Reformide eesmärk Millist muutust reformiga soovime?	
Eesmärk 1: Eesti inimesed on füüsiliselt ja vaimselt terved ning teevad tervisthoidvaid, riske vähendavaid ning elu- ja looduskeskkonda hoidvaid käitumis- ja tarbimisvalikuid	Möödik:
Eesmärk 2: Eestis on väärtustatud kõigi inimeste heaolu nende elukaare vältel ning on toetatud rahvastiku järelkasv	Möödik:
Eesmärk 3: Eesti tervise-, töötervishoiu- ja sotsiaalkaitstesüsteem on inimesekeskne ja pikaajaliselt jätkusuutlik	Möödik:

Reform ja võtmetegevused: ennetus	Vastutajad
<p>A. Terviseteadlikumate, elu säästvate ja riskikäitumist vähendavate ning keskkonda hoidvate hoiakute ja käitumise kujundamine (AV7, AV6):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Valdkonnaüleste (töö-, tervise-, sotsiaal-, haridus-, kultuur-, siseturvalisus-, keskkond-) ja kogukondi kaasavate integreeritud ennetusmeetmete (nt nügimismeetodid, koordineeritud kommunikatsioonitegevused) ja nõustamisteenuste väljatöötamine; ➤ Kogukonna ja kohalike omavalitsuste võimestamine tervislike käitumisviiside edendamisel; ➤ Innovaatiliste digilahenduste toetamine tervisekäitumise soodustamiseks; ➤ Inimeste keskkonnaalase teadlikkuse parandamine (nt toodete ohutus ja kemikaalipoliitika, õhu- ja mürareostus); ➤ Inimeste liikumisaktiivsuse suurendamine (sh liikumisaktiivsust suurendavate tegevuspõhimõtete väljatöötamine); ➤ Toidu kvaliteedinõuete/koostisosade kujundamine tervislike valikuid soodustavaks ning toiduohutuse pikaajalise tervisemõjuga riskide maandamine (sh riskiulatuse määratlemine). 	<p>SOM, HTM, KUM, MEM, KEM, SIM, RM (KOVid), MKM (liiklus), (KOVid)</p>

Tervise- ja sotsiaalkaitse reformid (eelnõu) „Eesti 2035“ 15.10 seminari arutelumaterjal

Reform ja võtmetegevused: ennetus	Vastutajad
<p>B. Vaimset tervist toetava süsteemi terviklik arendamine ning vaimse ja füüsilise vägivalla vähendamine (AV7, AV9):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vaimse tervise valdkonna ühtsete põhimõtete ja meetmete kavandamine ning teenuste mahu ja teenusepakkujate tagamine nii lastel kui täiskasvanutel; ➤ Andmete vahetuse tõhustamine erinevate ametkondade ja andmebaaside vahel; ➤ Varajase märkamise süsteemi arendamine nii lastel kui täiskasvanutel (sh tõhustades kogukonna rolli selles); ➤ Õigusvastast käitumist põhjustavate vaimsete probleemide lahendamine (sh kinnipidamisasutustes); ➤ Vägivallaohvrite tervikliku abistamise ja vägivalla korduvuse tõkestamise tagamine; ➤ Koolikiusamist ennetavate programmide tulemuslikkuse tõstmine; ➤ Kultuuriteenuste kasutamise juurutamine vaimse tervise probleemide ennetamise võimalusena ja toimetuleku toetajana. 	SOM, HTM, KUM, JUM, SIM

Reform ja võtmetegevused: ennetus	Vastutajad
<p>C. Töötervishoiu süsteemi kaasajastamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tõhusate töötervishoiu ja -ohutuse teenuste kujundamine; ➤ Sihitatud töötervishoiuteenuse välja arendamine tööga seotud terviseprobleemide ennetamiseks, sh töötervishoiuteenuse kvaliteedi ja teenusele juurdepääsu parendamine; ➤ Ajutise töövõimetusega inimeste tööturul püsimist toetava süsteemi loomine ennetamiseks püsiva töövõimekao väljakujunemist; ➤ Tööturu osapoolte teadlikkuse tõstmine erinevatest ohuteguritest (sh vaimse tervise ohtudest). 	SOM

Tervise- ja sotsiaalkaitse reformid (eelnõu) „Eesti 2035“ 15.10 seminari arutelumaterjal

Reform ja võtmetegevused: süsteemi arendamine	Vastutajad
<p>D. Inimesekesksete tervishoiu- ja sotsiaalteenuste integreeritud arendamine (AV7, AV9):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tervise- ja sotsiaalteenuste juhtumipõhise teenusepakkumise juurutamine (nn ühe ukse teenus); ➤ Integreeritud nõustamissüsteemi välja arendamine; ➤ Tõenduspõhiste digitaalsete lahenduste edendamine ja digitaalsete terviseadmete kasutusele võtmine ➤ Erinevate andmebaaside ja IT süsteemide integreerimine; ➤ Sündmuspõhiste ja inimkesksete lõimunud teenuste arendamine sotsiaal-, tervise- ja töövaldkonnas ➤ Haiglavõrgu ja tervisehoiuasutuste võrgustiku nüüdisajastamine, sh maakonnahaiglatest heaoluteenuste keskuste kujundamine. 	SOM, MKM

Reform ja võtmetegevused: süsteemi arendamine	Vastutajad
<p>E. Personaalmehitsiini ülemineku toetamine (AV7):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Geenikaartidel oleva info igapäevasesse kasutusse võtmise soodustamine; ➤ Tervise infosüsteemide ühildamine ja sisendandmete kvaliteedi parandamine; ➤ Õiguskeskkonna kaasajastamine (sh andmetöötuse, andmekaitse, isikustamata andmete kättesaadavuse reguleerimine); ➤ Siseriikliku ja rahvusvahelise teadustegevuse toetamine (sh koostöö ülikoolidega) personaalmehitsiini vallas; ➤ EL-i tasandil koostöö tõhustamine ja sisendandmete ühildamine; ➤ Mehitsiini personali koolitamine; ➤ Inimeste teadlikkuse tõstmine ja ühiskonnale suunatud kommunikatsiooni tõhustamine. 	SOM, JUM, HTM, MKM, VM

Tervise- ja sotsiaalkaitse reformid (eelnõu) „Eesti 2035“ 15.10 seminari arutelumaterjal

Reform ja võtmetegevused: süsteemi arendamine	Vastutajad
<p>F. Sotsiaalkaitse disaini ja kulumudelite uuendamine (AV7, AV9):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sotsiaalkaitse ümberdisainimine uute töövormidega kohanduvaks (sh arvestades lühiajalisi töötamisi, loovisikuid jne); ➤ Tervishoiu rahastuse ja ravikindlustuskaitse uuendamine (sh ravijärjekordade vähendamine, ravimite kompenseerimise ja kättesaadavuse süsteemi muutmine); ➤ Pensionireformi läbiviimine (sh soodustingimustel pensionite reformimine, tööandja pensioni soodustamine, inimeste finantsteadlikkuse tõstmine); ➤ Vajadusepõhise sotsiaalkaitse disainimine (sh inimese, riigi ja KOVi selgete vastutuste kokkuleppimine); ➤ Töötushüvitiste (sh töötuskindlustuse) ümberkujundamine paindlikumaks; ➤ Pikaajalise hoolduse rahastamismudeli uuendamine (sh hoolduskindlustuse analüüsimine). 	<p>SOM, RAM, KUM</p>

Reform ja võtmetegevused: süsteemi arendamine	Vastutajad
<p>G. Erivajadusega inimeste heaolu parandamine ning pikaajalise hoolduse süsteemi arendamine (AV9, AV1):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pikaajalist hooldust ennetavate teenuste süsteemi väljatöötamine, sh kogukonna võimestamine, varajase märkamise põhimõtte propageerimine, hindamissüsteemide ja instrumentide loomine ning süsteemide vaheline integratsioon; ➤ Hooldusteenuste, sh rõhusasutusega kodus/kogukonnas hooldamise teenuste kvaliteedi ja järelevalve edendamine; ➤ Infrastruktuuri parandamine; ➤ Dementsuse diagnoosiga isikutele suunatud teenuste arendamine; ➤ Tehnoloogiarikkuse suurendamine sotsiaalkaitse valdkonnas; ➤ Erihoolduse, rehabilitatsiooniteenuse ja abivahenditeteenuse kaasajastamine; ➤ Valdkonna tööjõu suurendamine ja nende kompetentside tõstmine; ➤ Inimeste teadlikkuse suurendamine ja eeskoste süsteemi korrastamine; ➤ Erivajadusega inimeste ühiskondliku aktiivsuse toetamine (sh nt paraspordi ja erivajadusega inimeste liikumisharrastuse edendamine; pimedate raamatukogu teenuste arendamine jms) 	<p>SOM, KUM</p>

Tervise- ja sotsiaalkaitse reformid (eelnõu) „Eesti 2035“ 15.10 seminari arutelumaterjal

Reform ja võtmetegevused: süsteemi arendamine	Vastutajad
<p>H. Laste, noorte ja vanemaealiste inimeste heaolu suurendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sündimust toetava perepoliitika arendamine; ➤ Laste ja noortega tegelevate spetsialistide baashariduse ja täiendõppekoolituse arendamine, neile vajaliku tööriistakasti välja töötamine ning lastekaitsetöö väärtustamine; ➤ Tõhusate teenuste, teraapiate jm sekkumiste arendamine ja pakkumine (sh laste väärkohtlemise ennetamine ja vanemluse toetamine, tõsiste käitumisprobleemidega laste toetamine ja nende sotsiaalsete oskuste arendamine); ➤ Institutsionaalse hoolduse asendamine perepõhiste sekkumistega; ➤ Tõhusa esmatasandi lastekaitse süsteemi arendamine ➤ Vanemaealiste inimeste ühiskondliku aktiivsuse toetamine (sh nt maksu- ja õigussüsteem, mis toetaks vanemaealiste tööturul jätkamist; vanemaealiste ulatuslikum rakendamine vabatahtlikus tegevuses) ➤ Ühiskondlike hoiakute soodustamine põlvkondade vahelist solidaarsust väärtustavaks. 	<p>SOM, SIM, JUM, HTM, KUM, SIM</p>

Reform ja võtmetegevused	Vastutajad
<p>* Arstide ja muu meditsiinipersonali piisaval hulgal tagamine kajastatakse koos õpetajate ja siseturvalise töötajatega riigivalitsemise lõuendil.</p>	